

СТАНОВИЩЕ

от д-р Румяна Илиева Карева,
доцент в професионално направление 3.2. Психология,
катедра „Психология и лидерство“, факултет „Национална сигурност и отбрана“
на ВА „Г. С. Раковски“,

за дисертационния труд на Андреас Апостолос Зисис

– докторант в катедра „Психология“, Философски факултет на ЮЗУ „Неофит
Рилски“,

на тема: **Асертивност и темпераментова характеристика ергичност на
учители,**

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
в професионално направление 3.2. Психология, Педагогическа и възрастова
психология

Научен ръководител: доц. д-р Мария Мутафова,
ЮЗУ „Неофит Рилски“

София, 2026

1. Актуалност и значимост на проблема

Изследваният в дисертационния труд проблем за взаимодействията между личността на учителя и изграждащата се личност на ученика е безспорно актуален и значим не само за участниците в образователния процес, но и за цялото общество. Чрез акцентирание върху асертивността и темпераментовата съставляваща *ергичност*, дисертационният труд представя аспекти на изследвания проблем, които могат да послужат като ценен ресурс при избора на адекватен подход в подготовката на учителя за работа с учениците.

2. Научно и методологическо обосноваване на изследването

Текстът на дисертационния труд е организиран в увод, основна част, заключение, списък на източниците и приложения.

В увода са представени разбиранята на докторанта за същността и актуалността на изследвания проблем, обоснована е целта на дисертационния труд да се проучи взаимодействието между различните нива на учителска асертивност и ергичност, като се акцентира върху значението на тези черти за ефективността на преподаването, управлението на класната стая и постиженията на учениците.

Основната част включва три глави, които представят основните аспекти на проблема: основни принципи и цели на образованието; фактори, влияещи върху поведението на учителя и преподавателската практика; асертивност и ергичност – теории и възгледи; изследователска програма; анализ и интерпретация на резултатите от изследването.

В заключението докторантът подчертава значението на получените резултати и извежда препоръки за практиката с акцент върху етичните и хуманистичните измерения на образованието, в центъра на което е асертивността на учителя и нейното значение за изграждане на класна стая, характеризираща се с лично участие и пример, диалог и взаимно уважение.

Списъкът с източници включва 147 заглавия, в които са описани научни публикации според възприетия от световната психологическа общност стандарт за библиографско описание. В приложения са оформени текст за информирано съгласие на респондентите и използваните в изследването методи.

Поради актуалността и обществената значимост на изследвания проблем предлагам докторантът да обмисли оформянето на дисертационния труд в книга.

3. Изследователска методология

Методологията на изследването е представена във втора глава чрез организацията на емпирично психологическо изследване, формулиране на обект, предмет, цел и задачи, извадка. Формулирани са четири изследователски хипотези, които съответстват на

теоретичния обзор и позволяват верифициране.

Инструментарият е съобразен с поставените цели и е релевантен за верифициране на формулираните хипотези. Използвани са изследователски инструменти, които имат приложение в психологическите измервания: *Личностна скала на темперамента на Русалов* и *Лична скала за изследване на асертивния профил*. Дизайнът на изследването съчетава психометрични методи с наблюдението на маркери на асертивно поведение при изследваните лица.

Методиката на изследването включва описание на статистическите методи, с които докторантът извършва необходимите процедури за проверка на резултатите от изследването и верифицирането на хипотезите. Извадката се състои от 120 учители от три училища в различни населени места. Резултатите от статистическата проверка са детайлно описани и графично представени чрез фигури и таблици, оформянето на таблиците с резултатите може да бъде прецизирано. Подбраните статистически методи са подходящи за верифицирането на хипотезите, интерпретацията следва логиката на получените резултати. Оформени са изводи.

4. Научни резултати и приноси

Приемам предложените в автореферата резултати и приноси, подкрепям насоките за бъдеща работа, които докторантът извежда от научните резултати. Необходимо е прецизиране на принос № 3, тъй като прилагането на подходящи статистически процедури и методи в анализа е основно изискване към всеки дисертационен труд.

5. Автореферат и публикации по темата

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд и получените резултати, стилът и оформянето на текста отговарят на изискванията за автореферирание.

Представени са три самостоятелни публикации, свързани с темата на дисертационния труд.

6. Оригиналеност и достоверност на дисертационния труд

Нямам основание да се съмнявам в оригиналността и достоверността на изследването и получените резултати. Източниците са посочени в текста. Приемам, че дисертационният труд е оригинална авторска разработка на докторанта.

7. Заключение

Дисертационният труд представя изследване на научен проблем по актуална и обществено значима тема. Текстът разкрива знанията и системната подготовка на докторанта по избраната тема. Резултатите от работата по тази тема биха могли да допринесат не само в теоретичен, но и в практически аспект при подготовката на учителя за

работа с учениците.

Посочените в становището аргументи са основание да гласувам положително **Андреас Апостолос Зисис** да придобие образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 3. *Социални, стопански и правни науки*, професионално направление 3.2. *Психология*, по докторската програма *Педагогическа и възрастова психология*.

28.04.2026 г.

Подпис: .....

(доц. д-р Румяна Карева)

O P I N I O N

by Romyana Ilieva Kareva,
PhD, associate professor in professional field 3.2. Psychology
at the Department of Psychology and leadership,
Faculty of National security and defense, Rakovski national defense college,

for the dissertation of **Andreas Apostolos Zisis**

- a doctoral student at the Department of Psychology, Faculty of Philosophy, Neofit
Rilski South-West University of Blagoevgrad

on topic: **Assertiveness and temperament`s characteristic ergicity of teachers,**

Submitted for the award of an educational and scientific degree of "Doctor" (PhD)
in professional field 3.2. Psychology, *Educational and Developmental Psychology*

Scientific adviser: Associate professor Maria Mutafova, PhD
Neofit Rilski South-West University of Blagoevgrad

Sofia, 2026

1. Relevance and importance of the problem

The problem examined in this dissertation regarding the interactions between the teacher's personality and the student's developing personality is undeniably relevant and significant, not only for the participants in the educational process but also for society as a whole. By emphasizing assertiveness and the temperamental component of ergicity, the study presents aspects of the research problem that serve as a valuable resource for selecting appropriate approaches in teacher professional development and classroom management.

2. Scientific and methodological justification of the study

The dissertation is structured into an introduction, a main body, a conclusion, a reference list, and appendices.

In the introduction, the doctoral candidate presents his insights into the essence and relevance of the research problem. The study's objective is well-justified: to investigate the interaction between various levels of teacher assertiveness and ergicity, with an emphasis on how these traits might impact teaching effectiveness, classroom management, and student achievement.

The main body comprises three chapters that address the core aspects of the subject: fundamental principles and goals of education; factors influencing teacher behavior and pedagogical practice; theoretical frameworks and perspectives on assertiveness and ergicity; the research design; and the analysis and interpretation of the research findings.

In the conclusion, the candidate emphasizes the significance of the results and offers practical recommendations, focused on the ethical and humanistic dimensions of education and centered on teacher assertiveness and its role in creating a classroom environment characterized by personal engagement, role modeling, dialogue, and mutual respect.

The reference list includes 147 entries, documenting scientific publications in accordance with the bibliographic standards adopted by the global psychological community. The appendices contain the informed consent form for respondents and the research instruments employed in the study.

Due to the relevance and social significance of the research problem, I recommend that the doctoral candidate consider developing the dissertation into a monograph.

3. Research methodology

The research methodology is presented in Chapter Two, outlining the organization of the empirical psychological study, the definition of the research object, subject, aims, and tasks, as well as the sampling procedures. Four research hypotheses are formulated, which align with the theoretical review and are structured to allow for empirical testing.

The instrumentation is consistent with the established objectives and is relevant for the verification of the formulated hypotheses. The doctoral candidate employed established psychological assessment tools: *Rusakov's Structure of Temperament Questionnaire (STQ)* and a *Personal Scale for Assessing the Assertive Profile*. The research design integrates psychometric methods with the observation of behavioral markers of assertiveness among the participants.

The methodology section includes a description of the statistical methods used to conduct the necessary procedures for data analysis and hypothesis testing. The sample consists of 120 teachers from three schools in different locations. The statistical results are described in detail and presented graphically through figures and tables; however, the formatting of the result tables could be further refined. The selected statistical methods are appropriate for testing the hypotheses, and the interpretation follows the internal logic of the obtained data. Finally, formal conclusions have been established.

4. Scientific results and contributions

I accept the results and contributions proposed in the summary and support the directions for future research derived by the doctoral candidate from the scientific findings. However, Contribution No. 3 requires further refinement, as the application of appropriate statistical procedures and analytical methods is a fundamental requirement for any doctoral dissertation.

5. Summary of dissertation and publications on the topic

The author's summary accurately reflects the content of the dissertation and the results obtained; both the style and formatting of the text comply with the formal requirements for an author's summary.

Three independent publications related to the topic of the dissertation have been presented.

6. Originality and credibility of the dissertation

I have no reason to doubt the originality and validity of the research or the results obtained. The sources are duly cited within the text. I accept that the dissertation is an original work of the doctoral candidate.

7. Conclusion

The dissertation presents a study of a scientific problem on a topical and socially significant theme. The text demonstrates the candidate's comprehensive knowledge and systematic preparation in the chosen field. The results of this research have the potential to contribute not only theoretically but also practically to the training of teachers for their work with students.

The arguments presented in this opinion provide the basis for my positive vote for **Andreas Apostolos Zisis** to acquire the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in the field of higher education 3. *Social, Economic and Legal Sciences*, professional field 3.2. *Psychology*, in the doctoral program *Educational and Developmental Psychology*.

28.04.2026

Signature: .....

(assoc. prof. Romyana Kareva)